

UNIWERSYTET MEDYCZNY
W LUBLINIE

Lublin Medical University

**Lublin Science
and Technology Park S.A.**

Scientific pedagogical internship

**MEDICAL EDUCATION OF THE FUTURE:
PROSPECTIVE AND PRIORITY DIRECTIONS
OF SCIENTIFIC RESEARCH**

November 27 – December 1, 2017

**Lublin, Republic of Poland
2017**

Організація навчання на кафедрі дитячої хірургії, ортопедії та травматології при підготовці майбутніх лікарів Дігтяр В. А., Камінська М. О., Дігтяр А. В.	48
Сучасні аспекти розвитку спеціальності «Клінічної лабораторної діагностики» у Національному фармацевтичному університеті Єрбоменко Р. Ф.	51
Поаудиторна робота студентів як фактор формування сучасного глобального світогляду медичного працівника Жаркова А. В.	53
Інтерактивні форми лекцій як сучасний напрямок активізації пізнавальної і розумової діяльності студентів у вищих медичних закладах Жураківський В. М.	56
Розвиток фармацевтичної освіти в Україні: стан та перспективи Кононенко Н. М., Лобода В. С., Фесенко В. Ю.	60
Формування у студентів професійних компетентностей енодонтичного лікування (пульпіту, періодонтиту) як фактор підвищення якості медичної стоматологічної освіти в Україні Кононова О. В.	63
Особливості підготовки фахівців з управління якістю для роботи на підприємствах фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я Лебединець В. О., Галій Л. В., Бяюрка С. В.	67
Використання інтерактивних технологій підвищення рівня мотивації студентів до навчання Малишевська О. С.	70
Development of pharmaceutical education in Ukraine. Strategies and developmental prospects Maciichuk O. P.	74
Майстер-класи по запровадженню скринінгу глаукоми як ефективний засіб удосконалення практичних навичок практикуючих сімейних лікарів для безперервного навчання на робочому місці Медведовська Н. В.	77
Application of modern innovative technologies in the educational process of English-speaking students of the medical university on Emergency Medicine Myrnyi S. P.	80
Вдосконалення методології викладання клінічної фармакології студентам Харківського національного медичного університету, що навчаються англійською мовою Немцова В. Д., Златкіна В. В., Колеснікова О. В.	82

Наукові підходи до розгляду проблеми викладання предмету «Фармакологія» в системі навчання студентів Посівець Д. С.	86
Nursing pedagogy and nursing teacher training in Germany Oleskova H. H.	90
Шляхи оптимізації підготовки лікарів у сучасних умовах Онуфrienko O. V.	93
Деякі аспекти організації навчального процесу на циклі тематичного удосконалення по хірургії на кафедрі хірургії та трансплантології ПМАНО імені П. Л. Шупика Пікас П. Б.	94
Organization of teaching of foreign students at the Department of Obstetrics and Gynecology Pakharenko L. V.	98
Інтегральний підхід до викладання фізіотерії в Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця Пікас О. Б.	100
Актуальне питання часу – якість освіти лікаря в Україні Пікуль К. В.	104
Міждисциплінарна інтеграція в удосконаленні учбового процесу при вивченні курсу дерматовенерології Прокоф'єва Н. Б.	106
Innovative approach to professional training of specialists of the pharmaceutical industry Romas K. P.	109
Метод «конкурентних груп» в міждисциплінарному контексті при вивченні теми «Патологічні зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях шлунково-кишкового тракту» Рудий Ю. Й., Руда І. В.	111
Формування професійних цінностей майбутнього лікаря Савольска Н. М.	115
Викладання кардіології за методом проблемно-орієнтованого навчання на засадах європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (ЄКТСОНП) Сердюк В. Н.	117
Практична орієнтованість вищої медичної освіти як запорука її якості Ситова Л. М.	118

РОЗВИТОК ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Кононенко Н. М.

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри патологічної фізіології
ДВНЗ «Національний фармацевтичний університет МОЗ України»
м. Харків, Україна*

Лобода В. С.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
завідувач кафедри фізичного виховання та здоров'я
ДВНЗ «Національний фармацевтичний університет МОЗ України»
м. Харків, Україна*

Фесенко В. Ю.

*кандидат історичних наук,
старший викладач кафедри педагогіки і психології
ДВНЗ «Національний фармацевтичний університет МОЗ України»
м. Харків, Україна*

На сьогодні у фармацевтичному секторі України задіяно близько 400 тис. осіб, при цьому на факультетах фармацевтичного профілю навчається близько 30 тис. студентів. Система тестування знань базується на системі «Крок». Студенти складають іспити у режимі тестування «Крок-1», «Крок-2», «Крок-3». Такий підхід відповідає європейським стандартам та забезпечує об'єктивність іспиту. В аптечній мережі 28,8% працюючих з вищою фармацевтичною освітою та 35% фахівців з середньою спеціальною освітою. В хіміко-фармацевтичній промисловості лише 1-3% працівників мають вищу фармацевтичну освіту. У Великобританії, Франції, Японії вважають: на виробництві кількість фахівців з вищою освітою повинна становити 90%, що забезпечить 100% ефективність. Національний фармацевтичний університет (НФаУ) ставить перед собою завдання домогтися того, щоб у нашій фармацевтичній промисловості було не менше 60% фахівців з вищою спеціальною освітою. Якщо 15 років тому в Україні було 3 фармацевтичних факультету (Національний фармацевтичний університет у Харкові і фармацевтичні факультети в Запоріжжі і Львові, при цьому 80% випускників залишалися після закінчення в цих містах), то зараз в Україні 17 факультетів у підпорядкуванні МОЗ України та 3 – Міністерства освіти і науки України. Метою створення нових фармацевтичних факультетів було закріплення кадрів у регіонах і підвищення освітнього рівня регіональної фармації.

НФаУ – базовий ВНЗ з координації робіт щодо реалізації Болонської декларації на фармацевтичних факультетах України. Головним принципом,

яким слід керуватися на шляху до інтеграції в європейський освітній простір, є розробка єдиних, достатньо високих і конкурентоспроможних на ринку праці стандартів освіти [1, с. 374–384]. При цьому необхідне не сліпе копіювання, а продумане застосування досвіду інших країн.

Навчальні заклади повинні сформулювати вимоги до спеціалістів, яких вони готують. Спрямованість послуг фармацевтичної опіки безпосередньо на пацієнтів підкріплена широкими науковими дослідженнями, а це у свою чергу висуває визначені вимоги до навчальних планів як ВНЗ, так і до систем післядипломної освіти, дистанційного навчання. ВНЗ повинні підготувати фармацевтів – компетентних, кваліфікованих, які вміють адаптуватися до постійно мінливих обставин і здатні до безперервного навчання. Тобто основна мета навчального закладу – постійний професійний ріст (CPD) та навчання протягом усього життя (LLL) [2, с. 24–25]. Навчальний план постійно розширюється і поглиблюється. Цьогорічні іспити навряд чи змогли успішно здати фахівці, які отримали диплом 10-15 років тому, так як суттєво зріс обсяг наукових знань.

Навчальний план за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» переповнений, незважаючи на це є необхідність включення до програми нових предметів. Усе це веде до поверхневого підходу у викладанні дисциплін. Зменшення кількості дисциплін вимагає переходу на самостійну роботу, а це дорогий процес, до якого ВНЗ поки що не готові. Аудиторна робота в навчальних планах за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» становить 28 годин на тиждень, у той час як у Канаді 12-15, у Великобританії 16-19, в Німеччині 20-22 [3 с. 126]. Планується в найближчому майбутньому забезпечити якість самостійної роботи студентів і звести навантаження до 22 годин на тиждень.

Сьогодні недостатньо визначена компетенція практичного працівника, відбувається поділ професійного розвитку та академічних досягнень. У найближчому майбутньому планується переоцінка поняття «компетенція» в контексті вищої освіти. Головне – дати можливість студентам керувати своїм навчанням, створити «карти знань», які зроблять кордон дисциплін не потрібним.

Дискусійними залишаються питання термінології.

Кваліфікації у Європі сьогодні виглядають таким чином: Німеччина – аптекар, помічник аптекаря, фармацевт; Польща – фармацевт-технік, фармацевт; Словенія – фармацевтичний технік, фармацевт; Норвегія – фармацевт; Фінляндія – фармацевт, провізор. В Україні – фармацевт, провізор, магістр фармації; в Росії – фармацевт-провізор; в Казахстані – асистент фармацевта, фармацевт загальної практики, фармацевт [4, с. 106–109].

В Україні: бакалавр – фармацевт, магістр – провізор, в Росії навпаки: бакалавр – провізор, магістр – фармацевт. Щоб говорити на одній мові, необхідно уніфікувати термінологію хоча б в пострадянському просторі. На нарадах, які проходять за участю експертів ВООЗ, питання термінології

неодноразово обговорювалися, і більшість прийшла до висновку, що фахівець в області фармації повинен називатися фармацевтом, а не провізором.

Дуже різноманітне і широке міжнародне партнерство університету. Підвищення мобільності студентів та викладацького персоналу для взаємного збагачення європейським досвідом – одне з найважливіших завдань університету на сучасному етапі.

На сьогоднішній день у фармацевтичній освіті України здійснено: перехід на дворівневу підготовку фармацевтичних кадрів; впровадження кредитно-модульної організації навчального процесу; розробка нових навчальних планів у кредити ECTS та доведення навчального навантаження до 60 кредитів на рік і 300 кредитів протягом 5 років навчання для студентів фармацевтичних факультетів; структурування програм навчальних дисциплін в кредитах і модулях, проведення підсумкового контролю по завершенню вивчення модуля або блоку модулів без витрати бюджетного часу на проведення екзаменаційних сесій; введення рейтингової багатобальної системи оцінювання знань студентів і конвертація її у національній та європейській системі з вересня 2005 р.; узгодження назв і принципів викладання основного блоку дисциплін навчального плану з дисциплінами країн ЄС і світу; створення сучасних підручників і навчальних посібників, тестових завдань, комп'ютерних навчальних, контролюючих і діагностичних програм.

У планах пріоритетом в інтеграції з європейською освітньою системою залишається збереження традицій і досвіду вітчизняної фармацевтичної освіти. Головні напрямки діяльності:

- продовження роботи з реалізації Концепції розвитку вищої фармацевтичної освіти України у відповідності з принципами Болонського процесу;
- координація діяльності фармацевтичних факультетів;
- укладання угод про співпрацю між НФаУ та вищими фармацевтичними та медичними навчальними закладами Європи;
- розробка і впровадження єдиної системи підготовки фармацевтичних кадрів у ВНЗ СНД;
- адаптація та гармонізація з ВНЗ Європи строків підготовки, змісту навчальних планів, програм, кваліфікацій;
- стажування викладачів, аспірантів на фармацевтичних факультетах ВНЗ Європи;
- спільні наукові дослідження із зарубіжними університетами;
- обмін студентами.

Література:

1. Яшенко Е.М. Якість вищої освіти в контексті євроінтеграції / Е.М. Яшенко // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського

освітнього простору. – Додаток 1 до Вип. 31, Том II (44). – К. : «Гнозис», 2013. – С. 374–384.

2. Ковальчук Л.Я. Прогнозування запитів майбутнього – важлива складова у плануванні навчального процесу / Л.Я. Ковальчук // Матеріали Хлоулейної Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Кредитно-модульна система організації навчального процесу у ВН(Ф)НЗ України на новому етапі», 18–19 квітня 2013 р., Тернопіль. – Тернопіль : «Укрмедкнига». – С. 24–25.

3. Кайдалова Л.Г. Теоретичні та методичні засади неперервної професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичного профілю : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Л.Г. Кайдалова. – Запоріжжя., 2011. – 364 с.

4. Зарічна Т.П. Порівняльний аналіз систем фармацевтичної освіти в Україні та деяких країнах світу / Т.П. Зарічна // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2015. – № 2 (18). – С. 106–109.

ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЕНОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ (ПУЛЬПИТУ, ПЕРІОДОНТИТУ) ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Кононова О. В.

кандидат медичних наук,

старший науковий співробітник

лабораторії фізичних факторів довкілля

ДУ «Інститут громадського здоров'я

імені О. М. Марзєєва НАМН України»

м. Київ, Україна

На сьогоднішній день Україна неухильно прямує у напрямку покращання медичної освіти та надання медичної допомоги жителям України. Проте у цій роботі є ще дуже багато не вирішених проблем. Вони стосуються загальних питань організації надання стоматологічної допомоги та окремих її проблем, зокрема ендодонтичного лікування, лікування захворювань пародонта, лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота, лікування передракових захворювань порожнини рота тощо. Враховуючи обмежений обсяг тез тут буде висвітлена лише проблема організації ендодонтичного лікування в Україні на етапі її входження в європейський освітній простір.

Вкрай нагальною проблемою медичної стоматологічної освіти в Україні є підвищення якості ендодонтичного лікування (пульпиту, періодонтиту). На